

Beste lezer,

Welkom bij de nieuwste editie van de STRIDE-nieuwsbrief! We houden u graag op de hoogte van ons onderzoek naar de bescherming van oudere personen. In deze editie vertellen wij u onder andere meer over afgelopen congressen, nieuwe publicaties, mediaoptredens en lopende projecten.

TERUGBLIK CONGRESSSEN

*ACFL-STRIDE Symposium:
'Het levenstestament in ontwikkeling'*

Op 17 januari 2024 vond het 2e ACFL-STRIDE Symposium 'Het levenstestament in ontwikkeling' plaats. Vanuit het STRIDE-onderzoeksteam werden bijdragen verzorgd door Kees Blankman, Femke de Kievit en Rieneke Stelma-Roorda. Madeleine Hillen, extern juridisch adviseur van STRIDE-partner KNB, stond stil bij de stappen die worden gezet om het notariaat breder toegankelijk te maken. Onder leiding van erfrechtadvocaat Petra Knoppers, vertelden twee levensexecuteurs van STRIDE-partner VELEX, Anne-Marie Jogems en Anita Straatman, over hun ervaringen als levensexecuteur. Het symposium was met circa 40 deelnemers een succes.

Save the date: op **16 mei 2025** zal het volgende STRIDE symposium plaatsvinden. Wij zullen u binnenkort verder informeren het programma.

7e Internationale Congres on Adult Capacity

Eind augustus 2024 heeft professor Kees Blankman het 7e internationale congres on Adult Capacity bezocht in Buenos Aires en daar twee lezingen verzorgd. Eén over de mate waarin in Europa de wettelijke regimes zich ontwikkelen in de richting van ondersteunende besluitvorming in plaats van besluitvorming door de vertegenwoordiger. De tweede lezing ging over de thema's en topics die in de voorafgaande internationale congressen centraal stonden.

De ontwikkeling in de afgelopen 14 jaar laat zien dat aanvankelijk veel aandacht uitging naar vormen van curatele en lichtere varianten daarvan. Waarna mede onder invloed van het VN-Gehandicaptenverdrag de focus verschoof naar alternatieven voor rechterlijke

beschermings-maatregelen zoals levenstestamenten en wilsverklaringen. In Buenos Aires was er ook veel aandacht voor de Inter-American Convention on protecting the human rights of older persons, en voor care, met name longterm care, als human right waarvoor de overheid de primaire verantwoordelijkheid draagt.

Tijdens de closing session schetste Blankman de thema's die in het volgende internationale congres centraal zullen staan en nodigde de deelnemers uit om dit volgende congres, te houden in Amsterdam begin juli 2026, bij te wonen. De aanwezige deelnemers reageerden enthousiast op deze uitnodiging en op de globe die door professor Isolina Dabove, de organisator van het congres in Buenos Aires, werd overgedragen. Kees Blankman en Rieneke Stelma-Roorda zijn de trekkers van het volgende congres in Amsterdam. De voorbereidingen voor dit congres zijn gestart en we houden de lezers van deze nieuwsbrief op de hoogte. Wie de newsletter van IGN, International Guardianship Network, ontvangt, blijft ook op de hoogte.

PUBLICATIES

Nederlandse rechtspraak over meerderjarigenbescherming in kroniek geanalyseerd

Femke de Kievit en Wendy Schrama schreven een bijdrage in het Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht over de ontwikkelingen van het meerderjarigenbeschermingsrecht in de rechtspraak van de afgelopen jaren. Opvallend is dat er veel meer rechtspraak is dan voorheen. Ook wordt vaker geprocedeerd tot aan de Hoge Raad. Voorbeelden van actuele kwesties zijn: ruzie en onenigheid tussen ouders en omgang tussen de betrokkene en andere

familieleden.¹ De Hoge Raad oordeelde verder dat het bewind de bevoegdheid van de meerderjarige om zelfstandig in rechte op te treden niet aantast en dus ook niet zijn bevoegdheid om zelfstandig rechtsmiddelen aan te wenden.² De auteurs zetten de rechtspraak op een rij en constateren dat de Hoge Raad de invulling van de open normen die Boek 1 BW biedt, zoals de gegronde redenen voor het voorbijgaan aan de uitdrukkelijke voorkeur van de meerderjarige bij benoeming en de gegronde redenen voor ontslag, over laat aan de feitenrechtters. Hoewel dat begrijpelijk is, schuilen soms interessante rechtsvormende vragen onder de oppervlakte die nu niet altijd van een antwoord worden voorzien. Ook wordt er niet vaak een beroep op de mensenrechten gedaan en ook niet gehonoreerd. De volledige bijdrage is via [deze link](#) te raadplegen.

Veranderde wensen bij dementie

[Roos Nieuwboer](#) en [Fiore Schuthof](#) hebben voor het tijdschrift [Nurse Academy O&T](#) een artikel geschreven over veranderende wensen bij dementie aan de hand van een casus uit de praktijk. Het kan soms lastig zijn om te beoordelen of er sprake is van wils- onbekwaamheid bij cliënten met dementie. In dit artikel bespreken zij onder andere de vragen: in welke gevallen moet een wijkverpleegkundige de wilsbekwaamheid van een client beoordelen? En hoe kan een wijkverpleegkundige vanuit de norm van 'goed hulpverlenerschap' omgaan met de veranderende wensen van een cliënt met dementie? Lees het volledige artikel [hier](#).

PROMOTIES

Promotie Femke de Kievit over mantelzorg in beleid en regelgeving

Op 22 maart 2024 heeft STRIDE-onderzoeker Femke de Kievit haar proefschrift 'het bevorderen van familie- en mantelzorg in beleid en regelgeving' met succes verdedigd. In dit onderzoek heeft Femke beleid en regelgeving op het gebied van mantelzorg in kaart gebracht (waarbij alle rechtsgebieden zijn meegenomen) en heeft zij vervolgens het beleid en de regelgeving geanalyseerd op verbeterpunten.

In haar proefschrift gaat Femke ook in op de rol van wettelijke beschermingsmaatregelen voor meerderjarigen en het levenstestament in relatie tot mantelzorg. Zij roept onder andere de vraag op in hoeverre de huidige maatregelen van curatele, bewind en mentorschap voldoende laagdrempelig zijn in de toegang voor familieleden van kwetsbare ouderen met een behoefte aan ondersteuning en vertegenwoordiging. De gang naar de rechter en het afleggen van verantwoording kan voor familievertegenwoordigers als belastend ervaren worden, waardoor het mogelijk is dat zij vanuit pragmatisme kiezen voor informelere vormen van vertegenwoordiging. Een belangrijke vraag voor de toekomst is of die informele vertegenwoordiging aan voldoende waarborgen is onderworpen of dat het recht daar een rol moet spelen. Het proefschrift is te koop bij [Boom Juridisch](#).

Rieneke Stelma-Roorda verdedigt proefschrift over het levenstestament

'Het levenstestament is een instrument met veel potentieel, maar er moeten nog stappen worden gezet om dit potentieel in de praktijk te realiseren', aldus Rieneke Stelma-Roorda die op 17 januari 2024 haar proefschrift over het levenstestament cum laude verdedigde. Inmiddels is het levenstestament niet meer weg te denken uit het Nederlandse landschap van maatregelen ter ondersteuning en bescherming van oudere personen. Toch ontbreekt tot op heden een specifieke wettelijke regeling voor het levenstestament met voldoende waarborgen om financieel misbruik te voorkomen. Daarnaast zou er volgens Stelma-Roorda meer aandacht moeten komen voor het dynamische karakter van het levenstestament; waarden, wensen en voorkeuren van de opsteller kunnen immers na verloop van tijd veranderen. Het opstellen van een levenstestament zou daarom niet een eenmalige handeling moeten zijn, maar het begin van een proces waarin zaken worden geregeld voor de toekomst.

Meer weten? Rieneke's proefschrift is open access beschikbaar via [deze link](#). Zie ook het samenvattende proefschriftmagazine 'Voordat het te laat is...', met dank aan de KNB via [deze link](#).

¹ Zie bijvoorbeeld: PHR 28 mei 2021, ECLI:NL:PHR:2021:540 en HR 16 juli 2021, ECLI:NL:HR:2021:1147; HR 31 maart 2023, ECLI:NL:HR:2023:500.

² HR 17 maart 2023, ECLI:NL:HR:2023:429.

IN DE MEDIA

Kees Blankman sprak bij EenVandaag op 1 februari 2024 over financieel misbruik van ouderen. Bekijk [hier](#) de uitzending.

LOPEND ONDERZOEK

Onderzoek “De ervaringen van professionele levensexecuteurs met het levenstestament in de praktijk”

In april 2024 is het deelonderzoek “De ervaringen van professionele levensexecuteurs met het levenstestament in de praktijk” gestart. Het onderzoek is opgezet door de Rijksuniversiteit Groningen in samenwerking met de Vrije Universiteit. Op het moment zijn Leon Verstappen en Rieneke Stelma-Roorda bezig met de interviews van het onderzoek naar de professionele levensexecuteur.

Het doel van het onderzoek is om aan de hand van interviews de ervaringen van professionele levensexecuteurs met de uitvoering van het levenstestament in kaart te brengen. In het interview wordt ingegaan op een aantal onderwerpen zoals de inwerkingtreding van het levenstestament, het contact met de volwassene, de wijze waarop de professionele levensexecuteur de volwassene bij de uitvoering van het levenstestament betreft, de ervaringen met de uitvoering van het levenstestament en de problemen waar zij in de praktijk tegenaan lopen.

Heeft u nog vragen over het onderzoek? Dan kunt u terecht bij onderzoeker Rieneke Stelma-Roorda via h.n.roorda@vu.nl of bij Leon Verstappen via l.c.a.verstappen@rug.nl.

ONDERZOEKSTEAM

*Nieuw lid STRIDE-onderzoeksteam:
Freya Augusteijn*

Graag stel ik mezelf voor als nieuw lid van het STRIDE-onderzoeksteam. Mijn naam is Freya Augusteijn, en sinds september ben ik als postdoctoraal onderzoeker bij de VU begonnen. Voor het STRIDE-project zal ik mij bezighouden met de empirische onderzoeken. Ik heb een achtergrond in de criminologie, en heb mij gespecialiseerd in empirisch juridisch onderzoek

binnen het strafrecht. Voor mijn proefschrift heb ik onderzoek gedaan naar hoe het openbaar ministerie en de rechtspraak omgaan met de rechten van het slachtoffer in het strafproces. Hoewel ik dus in een voor mij nieuw rechtsgebied zal werken, zijn er duidelijke parallellen met mijn promotieonderzoek als het gaat om de rechtspositie van een kwetsbare partij in onze samenleving, de rol van empowerment en bescherming in wetgeving, en de implementatie hiervan in de praktijk. Ik hoop met deze kennis een waardevolle bijdrage te leveren aan het STRIDE-project. In de komende periode zullen we een vragenlijst uitzetten onder professionele vertegenwoordigers van ouderen, en met hen verdiepende gesprekken voeren in de vorm van interviews. In het laatste jaar van het project zullen we alle verworven inzichten gebruiken om aanbevelingen voor wetgeving op te stellen, die we empirisch zullen testen in een lab-omgeving. Ik kijk ernaar uit om hier met het team - door wie ik warm ben verwelkomd - samen in op te trekken de komende tijd.

CONTACT

Contact met de onderzoekers is mogelijk via strideconsortium@uu.nl.

Gaat u ook onze nieuwe LinkedIn pagina volgen? Dan blijft u op de hoogte van interessante ontwikkelingen. U kunt de pagina [hier](#) volgen.

Wilt u geen nieuwsbrief meer ontvangen? Afmelding is mogelijk door een bericht te sturen naar strideconsortium@uu.nl.

Zijn er mensen in uw netwerk met interesse in dit onderwerp? Stuur deze nieuwsbrief dan gerust door of attendeer op onze website: <https://strideconsortium.nl/>.

Met hartelijke groet,
Het STRIDE-onderzoeksteam

Masha Antokolskaia, Freya Augusteijn, Catrien Bijleveld, Kees Blankman, Femke de Kievit, Roos Nieuwboer, Wendy Schrama, Fiore Schuthof, Eefje Sizoo, Rieneke Stelma-Roorda en Leon Verstappen

Het STRIDE-onderzoek wordt mogelijk gemaakt door een NWA-beurs van NWO (de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek).